

Република Србија

Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности



Тел: +381 (0) 11 3408 900
Факс: +381 (0) 11 3343-379
Булевар краља Александра 15
11000 Београд
office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

Број: 071-01-1859/2018-03

Датум: 24.07.2019. године

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и то заменица Повереника, Станојла Мандић, по одлуци Народне Скупштине Републике Србије број 17 од 08.04.2013. године о избору заменика Повереника, у поступку по жалби организације „Транспарентност Србија“ из Београда, Палмотићева 31/III, изјављеној против решења Министарства финансија Републике Србије-Пореске управе у Београду број 037-02-00195/2018-K0160 од 27.04.2018. године, на основу члана 35. став 1. тачка 5, члана 33. став 5, члана 24. и 23. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), као и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 18/16), а у вези са чланом 59. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“ број 97/08, 104/09- др.закон, 68/12-одлука УС и 107/12), доноси

РЕШЕЊЕ

I Поништава се решење Министарства финансија Републике Србије-Пореске управе у Београду број 037-02-00195/2018-K0160 од 27.04.2018. године.

II Налаже се Министарству финансија Републике Србије-Пореској управи у Београду, да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема овог решења организацији „Транспарентност Србија“ из Београда, Палмотићева 31/III, достави тражене информације, односно копије докумената у којима су исте садржане, из којих се за правна лица са седиштем у Чачку и то: ТВ „Галаксија 32“ д.о.о; ДОО за промет и услуге „96“; Радио Чачак д.о.о; „ЈУТРО PRODUCTION“ д.о.о; Радио дифузно предузеће Студио М д.о.о; Предузеће „MATRIX D“; RADIO XANADU д.о.о; Предузеће за маркетинг „Озон медија“ д.о.о; Чачански глас д.о.о; Друштво за маркетинг, трговину и услуге „Студио цокер“; Веб портали „Пресслидер Чачак“; Телевизија Телемарк д.о.о; Унија младих Чачак; Медијал портал „Клип центар“; Привредно друштво ГЗС д.о.о, може сазнати да ли је током 2015, 2016. и 2017. године вршен инспекцијски надзор и уколико јесте, којим данима и то на адресу за пријем електронске поште: ts@transparentnost.org.rs, уколико те документе поседује у електронској форми, а у супротном поштом.

III О извршењу решења из става II, Министарство финансија Републике Србије-Пореска управа у Београду, ће обавестити Повереника у року од 7 дана од пријема овог решења.

Образложење

Решењем првостепеног органа, Министарства финансија Републике Србије-Пореске управе у Београду број 037-02-00195/2018-K0160 од 27.04.2018. године, одбијен је захтев организације „Транспарентност Србија“ из Београда, за слободан приступ информацијама од јавног значаја од 19.03.2018. године.

Против наведеног решења организација „Транспарентност Србија“ из Београда је 15.05.2018. године изјавила жалбу Поверенику у којој је навела разлоге због којих сматра да је ожалбено решење неправилно донето, посебно истичући да је његовом доношењу

претходило обавештење првостепеног органа да ће по поднетом захтеву поступити у накнадном року од 40 дана, што указује да је Пореска управа поднети захтев испитивала, прихватила да по њему поступа и оценила да јој је потребно више од 15 дана да достави тражене информације у целости, па је неосновано образложење ожалбеног решења да се у конкретном случају ради о великим трошковима и прекомерном ангажовању запослених ради поступања по предметном захтеву, с обзиром да су истим тражене само две информације и то да ли је за правна лица наведена у захтеву вршен инспекцијски надзор и када. У прилогу су достављене копије поднетог захтева, акта првостепеног органа број 037-02-00187 до 00198/2018-K0160 од 26.03.2018. године и ожалбеног решења.

Поступајући по жалби, Повереник је 28.05.2018. године исту доставио на изјашњење Министарству финансија Републике Србије-Пореској управи у Београду, као првостепеном органу у овој управној ствари.

У одговору на жалбу од 04.06.2018. године, првостепени орган је остао при наводима из ожалбеног решења.

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац поднео првостепеном органу захтев од 19.03.2018. године за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражио одређене информације од јавног значаја ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења.

Поступајући по поднетом захтеву првостепени орган је најпре актом број 037-02-00187 до 00198/2018-K0160 од 26.03.2018. године, обавестио тражиоца да ће због обраде великог броја података, по поднетом захтеву поступити у року од 40 дана, да би након тога, ожалбеним решењем исти одбио, позивајући се на одредбе члана 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02... и 30/18) које се односе на начело чувања тајне у пореском поступку и одредбе члана 9. тачка 5. и члана 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Цитирајући одредбе члана 7. став 1, 2, 3, 6. тачке 1. и 8. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (ЗПППА), као и члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, првостепени орган је навео: да, с обзиром да ЗПППА захтева од пореског обвезника да подношењем пореске пријаве и на други начин Пореској управи достави потпуне и тачне податке о свом пословању, својим приходима и имовини како би се на основу њих утврдила пореска обавеза, то би неовлашћено коришћење или објављивање истих могло да му нанесе штету и угрози његове различите интересе као на пример нарушавање приватности и личне сигурности, одавање пословне тајне и др; да, иако Пореска управа располаже законским овлашћењима да решењем утврди порез пореских обвезника, у јавном је интересу да се што већи део пореза утврђује самоопорезивањем и да намирење пореске обавезе буде што потпуније; да ако порески обвезници немају гаранцију да ће подаци које достављају Пореској управи, односно до којих је она дошла бити третирани као тајна, постојаће подстицај да се исти не пријављују или ће се то чинити селективно; да се важност коју је законодавац придао искључивању могућности неовлашћеног коришћења и објављивања документа, информација и др. података до којих се долази у пореском поступку, огледа и у постојању кривичног дела неовлашћеног откривања сазнања из судског, прекршајног, управног или другог законом прописаног поступка (члан 337. Кривичног законика Републике Србије); да обавеза чувања тајног податка представља право пореског обвезника из члана 24. став 1. тачка 4. ЗПППА, којим је прописано да порески обвезник има право да се подаци прикупљени о њему од стране Пореске управе чувају као тајни. Првостепени орган је такође, позивајући се на одредбе члана 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја навео да је тражилац поднео 12 истоветних захтева за укупно 119 пореских обвезника са

нодацима за период од три године, чија обрада (систематизација и извлачење података за сваку обављену контролу и израда документа са траженим подацима) би престављала велике трошкове, односно било би утрошено изузетно много времена и ангажован велики број запослених који би обављањем овог посла морали да одложе и занемаре своје редовне активности.

Чланом 5. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да свако има право да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. наведеног Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону, док је ставом 2. истог члана Закона прописано да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Одредбом члана 9. тачка 5. истог Закона прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као службена тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији.

Чланом 12. Закона прописано је да ако тражена информација од јавног значаја може да се издвоји од осталих информација у документу у које орган власти није дужан тражиоцу да омогући увид, орган власти омогућиће тражиоцу увид у део документа који садржи само издвојену информацију, и обавестиће га да остала садржина документа није доступна.

Одредбом члана 13. истог Закона прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако тражилац злоупотребљава право на приступ информацијама од јавног значаја, нарочито ако је тражење неразумно, често, када се понавља захтев за истим или већ добијеним информацијама или када се тражи превелики број информација.

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је позивајући се на одредбе члана 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији и члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одбио захтев жалиоца за приступ траженим информацијама, наводећи да се ради о подацима који представљају тајне податке. Да би првостепени орган у конкретном случају ускратио приступ траженим информацијама, из разлога тајности података на које се позвао у образложењу ожалбеног решења, обавезан је да у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, докаже да је оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса, односно да су у конкретном случају испуњена два услова и то: први, да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, и други да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Првостепени орган је био дужан да докаже да се, у конкретном случају, ради о документима који

садрже податке који су означени одређеним степеном тајности на начин прописан одредбама Закона о тајности података („Сл. гласник РС“ 104/09) и подзаконских аката донетих на основу наведеног закона: Уредбе о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената („Сл. гласник РС“ 8/11), Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „државна тајна“ и „строго поверљиво“ („Сл. гласник РС“ 46/13) и Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „поверљиво“ и „интерно“ у органима јавне власти („Сл. гласник РС“ 79/14). Такође, првостепени орган је био дужан и да наведе које би то тешке правне или друге последице могле реално наступити одавањем тражених информација и под којим околностима, као и који би законом заштићени интереси тиме били повређени, те да о томе пружи доказе, што у конкретном случају, није учинио, а Повереник не налази да су тражене информације таквог карактера да би морале бити искључене слободног приступа на основу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да жалилац, у смислу цитиране одредбе члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има право да му се тражене информације, уколико су у поседу првостепеног органа, учине доступним. Ово посебно имајући у виду да би се чињењем доступним тражених информација, омогућило јавности да оствари увид у поступање Пореске управе у складу са одредбама Закона о пореском поступку и пореској администрацији у поступку вршења послова контроле пореских обвезника приликом провере и утврђивања законитости и правилности испуњавања њихове пореске обавезе.

Став првостепеног органа да би сходно члану 7. став 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, неовлашћено коришћење или објављивање података о пословању, приходима и имовини пореског обвезника, могло да нанесе штету пореском обвезнику и угрози његове различите интересе (нарушавање приватности и личне сигурности, одавање пословне тајне и др), не може се прихватити, из разлога што је одредбом члана 7. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији прописано да је обавеза чувања тајног податка повређена ако се тај податак неовлашћено користи или објави, а када орган власти информацију од јавног значаја чини доступном у складу и на основу закона о доступности информацијама, не ради се о неовлашћеном објављивању информација. Осим тога, примена одредбе члана 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја омогућује органу власти да када за то постоје оправдани разлози, издвоји податке чије објављивање би могло озбиљно да угрози пословни интерес контролисаног субјекта.

Такође, ни навод првостепеног органа да је захтев тражиоца преобиман, јер захтева доставу превеликог броја информација за чију обраду би било утрошено изузетно много времена и ангажован велики број запослених који би обављањем овог посла морали да одложе и занемаре своје редовне активности, није од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Ово из разлога што сама тврдња првостепеног органа да би поступање по предметном захтеву подразумевало ангажовање великог броја запослених, сама по себи, не може бити разлог за одбијање захтева с позивом на злоупотребу права која, у смислу чл. 13. Закона и опште прихваћених правних стандарда у овој области, подразумева изузетне ситуације очигледно неразумног захтева који налаже несразмерно велике напоре органа у поступању и у којима сам орган власти исказује спремност да захтеву тражиоца удовољи на начин који не угрожава нормалан рад органа. Како првостепени органи, према одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, имају терет доказивања, а у конкретном случају, Пореска управа није презентовала доказе да се ради о таквом обиму тражених информација који би изискивао несразмерно велике напоре органа у поступању односно неразумном задатку у поступању, Повереник је оценио да се не може прихватити тврдња о злоупотреби права од стране тражиоца. Одлука првостепеног органа да предметни захтев одбије из разлога предвиђених чланом 13.

Закона, контрадикторна је обавештењу органа власти из акта број 037-02-00187 до 00198/2018-K0160 од 26.03.2018. године (поводом истог захтева) достављеног жалиоцу у смислу члана 16. став 3. Закона, којом одредбом иначе, није предвиђен продужетак рока за поступање по захтеву у случају када орган власти одлучи да исти одбије.

На основу изложеног, Повереник је поступајући по жалби, на основу члана 23. и члана 24. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I и II диспозитива овог решења.

Министарство финансија Републике Србије-Пореска управа у Београду у обавези је да о извршењу решења из става II диспозитива обавести Повереника у складу са чланом 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Против овог решења није допуштена жалба већ се, у складу са Законом о управним споровима, може покренути управни спор тужбом Управном суду у Београду, у року од 30 дана од дана пријема решења. Такса на тужбу износи 390,00 динара.



ЗАМЕНИЦА ПОВЕРЕНИКА

Станојла Мандић

Решење доставити:

1. организацији „Транспарентност Србија“, Београд, Палмотићева 31/III,
2. Министарству финансија РС-Пореској управи, Београд, Саве Машковића 3-5,
3. Писарници